

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 5840

Doknr.
569713

Dato
08-11-2022

Valgklage fra Louis Tybirk i forbindelse med folketingsvalget den 1. november 2022

Fra Louis Tybirk, Aarhus, har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 1. november 2022, hvori Louis Tybirk har klaget over valgagitation på et valgsted i Aarhus.

Klageren har i den forbindelse oplyst følgende:

”Jeg vil gerne klage over en hændelse ved valgstedet "Folkestedet" i Aarhus C.

Da jeg var inde for at stemme i dag, fik jeg et klistermærke af hende jeg henvendte mig ved med mit valgkort, lige inden jeg gik ind i stemmeboksen. Jeg har vedhæftet er billede af klistermærket.

Kvinden, der gav mig det, sagde, "der står stem". Jeg kiggede forundret og sagde, "jeg troede der stod Mette", hvorefter hun smilede og sagde, "det kunne der nok også".

Jeg har tre anker ved klistermærket. For det første er det rødt, hvilket er farven på den ene politiske blok. For det andet indeholder det roser, som er et symbol, der også er i Socialdemokratiets logo. For det tredje er det skrevet bagvendt plus at to af bogstaverne står på hovedet, så der står "METS", hvor der sidste "S" er på hovedet, så det ligner, der står "METE", hvilket naturligvis leder tankerne hen på Statsminister Mette Frederiksen.

Jeg har også hørt om andre valgsteder i Aarhus, hvor mærket har ligget på bordene.”

Aarhus Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede e-mail af 4. november 2022 oplyst følgende:

”Aarhus Kommune har ved flere valg de seneste mange år, som led i initiativer for at øge valgdeltagelsen, fremlagt små vandbaserede tatoveringer, som vælgerne og deres børn kan tage med fra afstemningsstedet for at signalere, at de har stemt og for at sætte fokus på, at det er valgdag og dermed demokratiets festdag. Det har været populært hos mange vælgere i alle aldersgrupper, ikke mindst blandt medfølgende børn. Tatoveringerne var ved folketingsvalget fremlagt på enkelte afstemningssteder, da der var tale om et restoplæg.

Teksten på tatoveringerne er henholdsvis ”STEM” og ”Jeg har stemt”. Tatoveringerne er udformet som klassiske ”sømandstatoveringer”, og tanken er, at de skal have et humoristisk retro præg. Teksten ”STEM” hen over hjertet erstatter således teksten ”MOR” i de klassiske tatoveringer.

Aarhus Kommune har haft for øje, at tekst og motiv ikke må være holdningspåvirkende eller agiterende. Det er således kommunens opfattelse, at tatoveringerne hverken er holdningspåvirkende eller signalerer politisk tilhørsforhold til et parti eller en politisk fløj, og at de dermed ikke er omfattet af reglerne om holdningspåvirkning og agitation. At tatoveringerne indeholder rød farve, og at det også er muligt at se røde roser i baggrunden, er en naturlig del af den genre af ”sømandstatoveringer,” de pågældende tatoveringer refererer til, og leder efter kommunens opfattelse ikke naturligt tankerne hen på politiske budskaber eller holdninger.

Det er ikke kommunens opfattelse, at teksten på tatoveringerne leder tankerne hen på bestemte personnavne eller kan forveksles med personnavne.

Afhængig af valgstedernes indretning ligger tatoveringerne typisk frit tilgængelig for vælgerne på valgstederne. Der vedlægges til orientering foto af tatoveringerne.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 50, 3. pkt., i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022):

”§ 50. [...] Valgstyrene påser, at vælgerne ikke udsættes for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. [...]”

I Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9292 af 21. marts 2022 om afholdelse af folketingsvalg fremgår bl.a. følgende om valgagitation i valglokalerne:

”7.6. Valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning er ikke tilladt i valglokalerne m.v.

Valgstyrene skal sørge for, at vælgerne ikke bliver udsat for valgagitation eller anden form for holdningsmæssig påvirkning i valglokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil, se lovens § 50, 3. pkt.

Påbuddet for valgstyrene om at sørge for, at vælgerne ikke bliver udsat for valgagitation, gælder efter bestemmelsen også enhver anden form for holdningsmæssig påvirkning. Bestemmelsen er en kodificering af de almindelige valgretlige grundsætninger om neutralitet med hensyn til de ydre omstændigheder ved valghandlingens afvikling. Forbuddet mod valgagitation og anden holdningsmæssig påvirkning af vælgeren indebærer således, at der ikke må uddeles materiale eller hænges valgplakater op eller på anden måde udøves egentlig valgagitation i de nævnte lokaliteter eller de umiddelbare adgangsveje hertil, f.eks. gange, trapper samt efter omstændighederne skolegårde og lignende, se nedenfor.

Endvidere må materiale, der ganske vist ikke agiterer for et bestemt synspunkt i forbindelse med aktuelle politiske spørgsmål eller giver udtryk for en bestemt politisk holdning eller lignende, men som udsætter vælgeren for holdningsmæssige påvirkninger, ikke være fremlagt eller ophængt i valglokalet eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. Heller ikke oplysende materiale om emnerne for

valget eller om aktuelle politiske spørgsmål må være fremlagt eller ophængt i valglokalet eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil.

[...]

Forbuddet gælder enhver form for holdningsmæssig påvirkning af vælgeren, uanset mediet hvorved eller måden hvorpå eller personen hvorfra den holdningsmæssige påvirkning finder sted.

[...]

Der er intet i vejen for, at kommunalbestyrelsen frem mod valgdagen ved forskellige generelle tiltag som f.eks. annoncer, oplysningskampagner o.lign. forsøger at få vælgerne til at møde frem og stemme på valgdagen. [...]"

Indenrigs- og Boligministeriet kan i forlængelse af ovenstående oplyse, at det altid vil være en konkret vurdering ved det enkelte valg og det enkelte valgsted, hvad der udgør valgagitation. I denne vurdering kan det bl.a. indgå, hvilke partier og kandidater, der er opstillet ved valget, samt hvordan der er valgagiteret i forbindelse med valget.

Som et eksempel vurderede Indenrigs- og Boligministeriet, at ukrainske flag udgjorde valgagitation ved folkeafstemningen om forsvarsforbeholdet i 2022. Ved folkeafstemningen om retsforbeholdet i 2015 vurderede ministeriet, at et banner for Red Barnet skulle fjernes fra et valgsted, da organisationen havde ført en ja-kampagne.

Endvidere skal Indenrigs- og Boligministeriet understrege, at det ikke regnes som valgagitation, at gardiner, skriveredskaber o.lign. på et valgsted har en farve, der normalt forbindes med et bestemt parti.

Efter en helhedsvurdering af ovenstående er det Indenrigs- og Boligministeriets vurdering, at de vandbaserede tatoveringer, der var til stede på nogle valgsteder i Aarhus Kommune, ved dette folketingsvalg af nogle vælgere kunne opfattes som valgagitation. I sin vurdering lægger Indenrigs- og Boligministeriet navnlig vægt på, at de vandbaserede tatoveringer var pyntet med røde roser, der almindeligvis entydigt forbindes med partiet Socialdemokratiet.

Aarhus Kommune burde herefter ikke have lagt tatoveringerne på valgstederne ved folketingsvalget den 1. november 2022.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov